

Stichting Landzijde

Ouderen- en vitaliteitsbeleid

Vanwege het feit dat de groep ouderen in toenemende mate gebruik maakt van de dagbesteding op de zorgboerderijen aangesloten bij Stichting Landzijde heeft Landzijde een beleid inzake de ouderen en vitaliteit geformuleerd.

De groep ouderen die op zorgboerderijen worden geplaatst, komen vrijwel allemaal via bemiddeling door casemanagers van organisaties zoals de geheugenpoli van Evean, Geriant en Draagnet.

Kenmerkend voor deze doelgroep is dat sprake is van dementie, relatief veel bewegingsonrust, relatief veel mannen en dat men niet in een kleine besloten ruimte de dagbesteding wil volgen.

Dit ouderen- en vitaliteitsbeleid geeft richting aan de zorgplannen zoals deze met oudere cliënten en hun vertegenwoordigers worden opgesteld. Dit beleid is voor- en bovenliggend aan de zorgplannen. Hier is voor gekozen omdat de formulering van doelen voor (beginnend) dementerenden soms nogal pijnlijk en confronterend is, terwijl noodzakelijk is dat er wel met deze doelstellingen gewerkt wordt.

Gezien het progressieve karakter van de aandoening dementie vinden de dagactiviteiten plaats in groepsverband met een intensieve begeleiding. Deze intensieve begeleiding is noodzakelijk vanwege met name de desoriëntatie in plaats, tijd en persoon en de persoonlijke verzorging die dat met zich mee brengt. De groepsgrootte per begeleider bestaat daarom uit 6 of minder.

De belangrijkste doelen die met de dagbesteding worden nagestreefd zijn:

1. Ontlasten van de directe mantelzorgers waardoor de thuisverzorging langer wordt volgehouden en plaatsing in verpleeghuis wordt uitgesteld.
2. Ondersteunen bij zinvolle dagbesteding.
3. Achteruitgang, zowel op fysiek, cognitief en sociaal-emotioneel gebied, zo veel als mogelijk voorkomen door middel van activering. Alsmede het zo zelfstandig mogelijk functioneren te handhaven en zo veel als mogelijk te bevorderen.

Om bovenstaande doelen voor deze doelgroep ouderen (zowel uit de grondslag V&V, Somatiek, GHZ en GGZ) te bereiken is de bijdrage aan vitaliteit als rode draad de belangrijkste focus in de dienstverlening en is bedoeld om ouderen minder hinder te laten ondervinden van hun beperking, verdere achteruitgang te voorkomen en daarmee ouderen langer in hun eigen woning te laten functioneren.

Een belangrijke voorwaarden om bovenstaande doelstellingen te behalen zijn o.a.:

- De kleine groepsgrootte waardoor er een intensieve begeleiding gegeven kan worden.
- De fysieke omgeving een veilige en overzichtelijke is.
- Er vanuit de relatie met de vaste begeleider een psychische veilig gevoel bij cliënt ontstaat van waaruit een warme begeleidingsband ontstaat.
- Er door middel van competenties en scholing voldoende kennis aanwezig is voor het begeleiden.
- Activiteiten op “maat gesneden” worden aangeboden en steeds worden aangepast aan de actuele situatie van de cliënt.

Ouderen met dementie die een beroep (moeten) doen op de dienstverlening van Landzijde en haar zorgboerderijen zoeken:

- ondersteuning bij de dagbesteding, waardoor zowel de zorgvrager (zingeving aan de dag) als de mantelzorger (steun bij overbelasting) ondersteund worden
- activiteiten die fysieke kracht stimuleren, waardoor de zelfredzaamheid en eigen kracht groter wordt, maar ook de bewegingsonrust afneemt
- prikkeling van de cognitieve vaardigheden, waardoor achteruitgang voorkomen wordt en deelname aan sociale activiteiten toeneemt
- steun en training bij sociaal-emotioneel welbevinden, waardoor aanvaarding van de van de ziekte eenvoudiger wordt, aansluiting bij anderen op de zorgboerderij wordt bereikt en daarmee het levensgeluk toeneemt.

Landzijde is gestart om dagbesteding te verbinden met het sociale netwerk van de cliënt. Dit betekent dat de zorgboerderijen gestimuleerd en opgeleid worden om vanuit de dagbesteding structureel contacten te onderhouden met het eigen netwerk van de cliënt en waar noodzakelijk met de behandelaar. Hier zijn inmiddels kleine maar heel mooie resultaten mee behaald. Deze eerste resultaten kwamen tot stand door initiatief van zorgboeren zelf. Landzijde zal dit, ook in het kader van veranderende inzichten in de zorg en door de toekomstige Wmo, verder ondersteunen, uitdragen en uitbouwen.

Vaak heeft de verbinding tussen de zorgboerderij en 'thuis' voor ouderen een direct verband met eten, bewegen, gebruik maken van vervoer, sociale contacten, contact met familie of vrienden maar ook in de thuissituatie aanknopen bij wat er op de boerderij is gedaan. Mantelzorgers vragen hierom.

Eten

Op zorgboerderijen worden vaak groentes verbouwd. Er wordt samen (warm) gegeten en er worden samen maaltijden bereid. Buiten zijn maakt hongerig. Hierdoor nemen ouderen op de dag meer voedsel in. Dit heeft een direct relatie met kracht, vitaliteit en welbevinden. De zorgboeren wordt gevraagd hier gericht op te begeleiden.

Bewegen

Doordat er op boerderijen veel begeleide lichamelijke activiteiten worden aangeboden neemt de conditie toe. Hierdoor wordt het voor ouderen gemakkelijker en vanzelfsprekender om ook in de thuissituatie actiever te zijn. De activiteiten op de boerderij zijn veelal lichamenlijk en nuttig. Deze combinatie zorgt er voor dat ouderen bijna als vanzelf gaan bewegen. De zorgboerderij zorgt voor activiteiten die passen bij de doelen van de individuele cliënt.

Vervoer

Veel zorgboerderijen verzorgen het vervoer van cliënten van en naar hun zorgboerderij. Vanuit deze service en veiligheid en het feit dat er niet alleen ouderen opgehaald worden maar ook andere doelgroepen, maakt het vervoer tot een ontmoetingsmoment waarop veel 'gedeeld' wordt.

Dit is voor ouderen een belangrijk onderdeel van de vaste structuur waarin gewerkt wordt en waaraan routine en zekerheden worden ontleend.

Sociale contacten

Elke situatie en elke cliënt is anders.

Het individueel oefenen van cognitieve vaardigheden of in groepsverband wordt in relatie gebracht met de activiteiten op de boerderij. De begeleiders op de boerderij bieden een vaste structuur, vaste activiteiten en doen een appèl op (nog) aanwezige kennis en ervaring.

Ouderen worden gericht en actief betrokken bij gesprekken, bij overleg over 'het werk' en de activiteiten.

Ook de activiteiten leiden automatisch tot sociaal contact. Er wordt samengewerkt, ouderen hebben de kennis / jongeren de kracht en tijdens het 'werk' ontstaan veel momenten waarop je in gesprek kunt gaan. De zorgboerderij biedt gericht activiteiten aan die leiden tot interactie en begeleiden dit.

Contact met familie en vrienden

Zorgboerderijen zijn veilige plekken waar ouderen niet zelden heel trots op zijn. Door het organiseren van familie- of vriendendagen en/of informatiedagen op de zorgboerderij maakt het sociale netwerk van de cliënt kennis met de dagbesteding. Er is hierdoor in het netwerk van de cliënt meer dan voorheen te delen en te vertellen. Dit vergroot heel direct het welzijn van de cliënt, zowel op de boerderij als in het eigen sociale netwerk.

Door het aanhalen van dit contact, bij het organiseren van het vervoer, vindt er heel specifiek in de ouderenzorg, ook frequent overleg plaats tussen de zorgboer en de mantelzorger(s). Dit wordt zeer gewaardeerd, is effectief (de cliënt moet immers bij het vervoer overgedragen worden) en biedt aanknopingspunten voor de mantelzorger om het thuis 'over de dag' te kunnen hebben.

Evaluaties

In het start-functioneringsplan (zorgplan) worden de doelen gesteld en vastgelegd. In de vierde maand nadat de zorg is gestart wordt de eerste evaluatie gehouden. De doelen worden op basis van deze informatie in het functioneringsplan aangepast. Hierna wordt minimaal twee maal per jaar geëvalueerd. Bij evaluaties worden mantelzorgers, casemanagers en wanneer noodzakelijk of gevraagd ook behandelaars uitgenodigd. Na elke evaluatie wordt het functioneringsplan bijgesteld, volgen er adviezen van de zorgcoördinator en eventueel behandelaar en wordt de begeleiding op de zorgboerderij, indien noodzakelijk, aangepast.

Resultaten

Naast de evaluaties wordt jaarlijks een kwaliteitsmeting uitgevoerd. Dit Resultaat Meetsysteem (RMS) wordt aan de cliënt en zijn/haar mantelzorger aangeboden om zich voor te bereiden op de evaluatie. Het meet resultaten op diverse leefgebieden. Voor de doelgroep ouderen is er een specifieke vragenlijst.

Landzijde, november 2012